

8.2 MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL

Què són les malalties de transmissió sexual?

Són un grup de malalties infeccioses de gravetat variable, que es transmeten o es contagien durant les relacions sexuals.

La vagina, el penis, l'anus i la boca són els llocs més freqüents on es localitzen diferents gèrmens (virus, bacteris, paràsits...) que poden produir una malaltia de transmissió sexual (**MTS**). Les **MTS** es manifesten mitjançant símptomes molt diversos que sovint són discrets i tardans. Des que el microorganisme s'estableix al cos fins que s'observa algun símptoma, pot passar un temps anomenat "període d'incubació".

Durant aquest període qualsevol persona infectada pot encomanar la infecció, i el contagi es produeix amb molta facilitat.

En algunes ocasions, les **MTS** també poden manifestar-se en altres llocs fora dels òrgans genitals i urinaris, com també poden no donar cap símptoma visible encara que continuïn evolucionant.

De totes maneres, hi ha símptomes prou característics d'aquestes malalties.

Ens farà pensar en la presència d'una MTS!

- Lesions de la pell dels genitals (ulceracions, berrugues, etc.), algunes secrecions o fluxos diferents dels que normalment teniu.
- Molèsties als òrgans genitals i urinaris, com ara picor, coïssor o dolor.

Les malalties de transmissió sexual més freqüents en el nostre medi

Els microorganismes o gèrmens que produeixen les **MTS** més freqüents són: bacteris, virus, protozous, llevats (fongs) i paràsits.

Algunes d'aquestes **MTS** són les següents: Gonocòccia o gonorrea, sífilis, infecció per clamídia, herpes genital, condilomes, hepatitis B, SIDA, vulvovaginitis, tricomoniasi, candidiasi o infecció per fongs, infecció per paràsits (sarna, lladelles).

Què has de fer si penses que tens una MTS?

Busca atenció mèdica immediatament i sense vergonya. Pensa que una **MTS** és una malaltia com qualsevol altra.

Evita mantenir relacions sexuals fins que no hakis descartat la possibilitat d'una infecció.

Un cop fet el diagnòstic, comença el tractament com més aviat millor. Gairebé totes les **MTS** poden curar-se sense complicacions si es tracten correctament i a temps.

No t'automediquis. Els símptomes poden ser semblants, però les malalties poden ser diferents. Cadascuna de les **MTS** té un tractament específic.

Si tens una **MTS** caldrà que avisis la parella o persones amb les quals has mantingut relacions sexuals per evitar l'extensió del contagi.

Qui pot ajudar-te?

El metge de capçalera, especialistes en ginecologia i obstetrícia, especialistes en dermatologia, especialistes en urologia, centres de planificació familiar, centres d'atenció primària, centres especialitzats en malalties de transmissió sexual, Tarda Jove.

Prevenir és la millor manera d'evitar les MTS!

Utilitza sempre un preservatiu en totes les situacions en què hi ha risc d'infecció. Fora de les relacions de fidelitat mútua entre persones sense **MTS**, totes les altres situacions poden ser de risc (encara que hi ha diversos nivells), i per tant ens hem de protegir. L'ús del preservatiu (masculí i femení) és un mètode molt eficaç contra la transmissió de les **MTS**. S'ha de fer servir correctament per assegurar-ne l'eficàcia.

Si tens una **MTS**, no mantinguis relacions sexuals fins que no estigui curada.

LA SIDA

Què és?

La sida (síndrome de la immunodeficiència adquirida) es considera una malaltia de transmissió sexual. És una malaltia motivada per la destrucció progressiva del sistema de defensa de l'organisme (sistema immunitari) a causa d'un virus anomenat **HIV** (virus de la immunodeficiència humana).

Aquest virus es troba a les **secrecions sexuals** (esperma i secrecions vaginals), a la **sang** i a la **llet materna**. L'**HIV** requereix una porta d'entrada a la sang (una ferida, úlcera o lesió).

Avui, les dues vies dominants de transmissió són les relacions sexuals amb penetració (anal, vaginal, orogenital), tant heterosexuales com homosexuals, i l'ús compartit d'agulles, xeringues i altres estris, en el consum de drogues per via injectada, contaminats. Una altra via seria la de la mare infectada al fill durant l'embaràs, el part o l'alletament. En el nostre medi, la possibilitat de contagi per transfusions de sang o dels seus derivats està pràcticament anul·lada pel rigorós control sanitari que hi ha des de l'any 1986.

L'HIV no es transmet:

- Pels contactes quotidians (carícies, petons, menjar, dutxes, lloc de treball, escola, etc.).
- Per mosquits ni per cap altre insecte que piqui.
- Per animals domèstics.

Malgrat la presència del virus a les llàgrimes, la saliva i en altres líquids corporals, no hi ha cap transmissió documentada per aquests mitjans (la quantitat de virus és petita i insuficient per provocar la infecció).

La prova del virus de la sida

La presència del virus de la sida (**HIV**) pot detectar-se mitjançant una extracció de sang amb una anàlisi específica (prova de detecció d'anticossos del virus). Aquesta prova posa en evidència els anticossos produïts per l'organisme com a reacció a la presència del virus.

Cal saber que és necessari que transcorri un temps, com a mínim de tres mesos ("període finestra"), des del moment de la infecció, perquè amb la prova es puguin detectar els anticossos contra l'**HIV**. Durant aquest període finestra el resultat de la prova no és fiable; en canvi és possible contagiar altres persones.

Un resultat positiu d'aquesta prova ens indica que la persona és **seropositiva**, és a dir, que ha estat infectada pel virus de la immunodeficiència humana (**HIV**), però no significa que hagi desenvolupat la malaltia (**la sida**).

Una persona seropositiva s'ha de considerar com a portadora del virus i pot transmetre'l per la sang i les secrecions sexuals. Ha de prendre precaucions a fi de disminuir els riscos d'evolució cap a la sida i per evitar d'exposar altres persones al virus.

Si tens dubtes...

Val la pena informar-se. **El Programa per a la prevenció i l'assistència de la sida del Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya** ofereix un telèfon gratuït:

900 212 222

Davant de qualsevol dubte o sospita, demana assessorament professional. La prova de detecció d'anticossos és confidencial i gratuïta. Pots demanar-la al teu centre d'atenció primària (metge de capçalera), al ginecòleg o a Tarda Jove.

Com es manifesta la malaltia de la sida?

La sida és la forma més greu de la infecció per l'**HIV**. Es manifesta per l'aparició d'infeccions severes causades per microorganismes que s'anomenen "oportunistes", algunes varietats de càncers com el sarcoma de Kaposi i d'altres manifestacions, sobretot neurològiques.

S'han identificat alguns factors que afavoreixen l'evolució cap a la sida: la reinfecció per l'**HIV**, infeccions de tot tipus, consum de drogues i hàbits de vida poc saludables, entre d'altres.

L'evolució de la infecció continua sent molt greu, ja que no disposem, de moment, de tractament curatiu. Tot i això, disposem de mitjans per tractar algunes de les manifestacions de la sida i millorar la qualitat de vida dels malalts. La rapidesa dels progressos en el terreny dels fàrmacs antivírics obre esperances d'accedir, un dia, a la guarició.

La importància de la prevenció

La prevenció és l'únic mitjà de lluita contra la propagació de la sida. Es tracta d'una malaltia lligada al comportament i només un canvi en aquests comportaments pot limitar-ne l'avanç.

Recorda que el risc de contagi es pot donar:

- Quan es tenen relacions sexuals amb penetració i sense preservatiu, amb persones que poden haver estat contagiades pel virus de la sida tant per les seves relacions sexuals anteriors com per altres comportaments de risc.
- Quan es comparteixen agulles, xeringues o altres estris (en el consum de drogues injectades).

Recorda que la infecció per l'HIV es pot prevenir:

- Utilitzant sempre, adequadament i des de l'inici de la relació, el preservatiu (masculí o femení), en el cas de mantenir relacions sexuals amb qualsevol tipus de penetració, amb una persona seropositiva o amb una persona que no saps si ho és, sigui del mateix o de diferent sexe.
- Utilitzant una xeringa i una agulla nova per a cada injecció (si consumeixes drogues injectades), o bé evitant la via injectada, canviant-la per una altra opció.
- No compartint objectes d'ús personal (raspall de dents, fulla d'afaitar...), que puguin estar en contacte amb sang. En cas de tatuatges, pírcings, etc. s'ha de demanar sempre material d'un sol ús.